

Wymagania edukacyjne z przyrody w klasie IV

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- opisuje sposoby poznawania przyrody, podaje różnice między eksperymentem a doświadczeniem,
- stosuje zasady bezpieczeństwa podczas obserwacji i doświadczeń przyrodniczych,
- podaje nazwy przyrządów stosowanych w poznawaniu przyrody, określa ich przeznaczenie (lupa, kompas, taśma miernicza),
- opisuje przebieg linii widnokręgu, wymienia nazwy kierunków głównych,
- wyjaśnia zależność między wysokością Słońca nad widnokręgiem w ciągu doby i w ciągu roku,
- odczytuje wartości pomiaru składników pogody, stosując właściwe jednostki,
- opisuje zasady bezpiecznego zachowania się podczas występowania niebezpiecznych zjawisk pogodowych (burzy, huraganu, zamieci śnieżnej),
- podaje przykłady zastosowania termometru w różnych sytuacjach życia codziennego,
- proponuje rodzaje wypoczynku i określa zasady bezpieczeństwa z nimi związane,
- opisuje podstawowe zasady dbałości o ciało i otoczenie,
- odszukuje na opakowaniach oznaczenia substancji szkodliwych dla zdrowia: drażniących, trujących, żrących i wybuchowych i wyjaśnia ich znaczenie,
- rozpoznaje składniki przyrody żywej i nieżytowej w najbliższej okolicy,
- rozpoznaje pospolite grzyby jadalne i trujące, opisuje znaczenie grzybów w przyrodzie i życiu człowieka,
- charakteryzuje współczesny krajobraz najbliższej okolicy

Ocena dostateczna:

- wyznacza kierunki główne za pomocą kompasu oraz kierunek północny za pomocą gnomonu i wskazuje je w terenie,
- wymienia składniki pogody i podaje nazwy przyrządów służących do ich pomiaru (temperatury powietrza, zachmurzenie, opady i osady atmosferyczne, ciśnienie atmosferyczne oraz kierunek wiatru),
- wymienia układy budujące organizm człowieka i podaje ich podstawowe funkcje,
- wskazuje na planie i mapie miejsca obserwacji i obiekty w najbliższym otoczeniu szkoły,
- nazywa zjawiska pogodowe: burza, tęcza, deszcze nawalne, huragan, zawieja śnieżna i opisuje ich następstwa,
- wskazuje na planszy, modelu, własnym ciele układy budujące organizm człowieka oraz narządy zmysłów,
- podaje przykłady przedmiotów wykonanych z substancji sprężystych, kruchych i plastycznych i uzasadnia ich zastosowanie w przedmiotach codziennego użytku,
- podaje zasady zachowania się i udzielania pierwszej pomocy w wypadku ugrzyzienia, użądlenia, oraz spożycia lub kontaktu z roślinami trującymi,
- rozpoznaje główne formy ukształtowania powierzchni w najbliższej okolicy szkoły i miejsca zamieszkania,
- rozpoznaje i nazywa pospolite organizmy występujące w najbliższej okolicy szkoły,
- obserwuje i podaje nazwy typowych organizmów łąki i pola uprawnego, podaje ich znaczenie dla człowieka,

- wskazuje i rozpoznaje w terenie składniki środowiska antropogenicznego w najbliższej okolicy,

Ocena dobra:

- podaje przykłady wykorzystania zmysłów do prowadzenia obserwacji przyrodniczych,
- podaje różnicę między planem a mapą,
- wskazuje w terenie oraz na schemacie (horyzontarium) miejsca wschodu, zachodu i górowania Słońca w ciągu dnia i w różnych porach roku,
- opisuje zmiany w położeniu Słońca nad widnokresem w ciągu doby i ciągu roku,
- prowadzi obserwacje pogody, zapisuje i analizuje ich wyniki oraz dostrzega zależności,
- opisuje zmiany zachodzące w organizmach podczas dojrzewania płciowego,
- opisuje drogi wnikania czynników chorobotwórczych do organizmu człowieka, opisuje sposoby zapobiegania chorobom,
- prezentuje podstawowe zasady opatrywania uszkodzeń skóry,
- rozpoznaje skały występujące w okolicy miejsca swego zamieszkania,
- rozróżnia wody stojące i płynące, podaje ich nazwy oraz wskazuje naturalne i sztuczne zbiorniki wodne,
- podaje nazwy warstw lasu, porównuje warunki abiotyczne w nich panujące, rozpoznaje podstawowe gatunki roślin i zwierząt żyjących w lesie oraz przyporządkowuje je do odpowiednich warstw lasu, wymienia zasady właściwego zachowania się w lesie,
- określa zależności między składnikami środowiska przyrodniczego i antropogenicznego,
- opisuje dawny krajobraz najbliższej okolicy, np. na podstawie opowiadań rodzinnych, starych fotografii,

Ocena bardzo dobra:

- opisuje sposoby poznawania przyrody, podaje różnice między eksperymentem doświadczeniem a obserwacją,
- wymienia różne źródła wiedzy o przyrodzie,
- rysuje plan różnych przedmiotów,
- odczytuje informacje z planu i mapy, posługując się legendą,
- podaje przykłady opadów i osadów atmosferycznych oraz wskazuje ich stan skupienia,
- interpretuje oznaczenia substancji szkodliwych dla zdrowia: drażniących, trujących, żrących i wybuchowych,
- rozpoznaje rośliny trujące oraz zwierzęta jadowite i inne stanowiące zagrożenie dla życia i zdrowia,
- odróżnia organizmy samożywne i cudzożywne, podaje podstawowe różnice w sposobie ich odżywiania, wskazuje przystosowania w budowie organizmów do zdobywania pokarmu,
- rozpoznaje i nazywa organizmy żyjące w wodzie,
- ocenia zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd krajobrazu najbliższej okolicy,
- wskazuje miejsca występowania obszarów chronionych, pomników przyrody, obiektów zabytkowych w najbliższej okolicy, uzasadnia potrzeby ich ochrony,

Ocena celująca:

- korzysta z różnych źródeł wiedzy o przyrodzie,
- wykonuje i opisuje szkic okolicy szkoły,

- korzysta z planu i mapy wielkoskalowej podczas planowania wycieczki,
- opisuje i porównuje cechy pogody w różnych porach roku,
- bada współdziałanie zmysłu smaku i węchu,
- wyjaśnia, co to są uzależnienia, podaje ich przykłady i opisuje konsekwencje; uzasadnia, dlaczego nie należy przyjmować używek i środków energetyzujących oraz zbyt długo korzystać z telefonów komórkowych,
- opisuje zasady zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania się),
- określa warunki życia w wodzie (nasłonecznienie, zawartość tlenu, opór wody) i wskazuje przystosowania organizmów (np. ryby) do środowiska życia,
- tworzy model pagórka i doliny rzecznej oraz wskazuje ich elementy,
- wyjaśnia pochodzenie nazwy własnej miejscowości,
- ocenia krajobraz pod względem jego piękna oraz dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego „małej ojczyzny”